

การบริหารจัดการมาตรการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวทางน้ำ

สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดภูเก็ต

Management of safety measures for water tourism

Office of Disaster Prevention and Mitigation Phuket Province

นางแสงเดือน หังสนัน¹ นายวรพร อรรคศรีวร² นางสาวอารียา มะอะหมิน³

Mrs. Sangduean Hungsavanus¹, Mr. Woraporn Akkasriworn², Ms. Areeya Ma-ameen³

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต,

²อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต,

³นักศึกษาสภาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต,

¹Lecturer in Public Administration Faculty of Humanities and Social Sciences Phuket Rajabhat University,

²Lecturer in Public Administration Faculty of Humanities and Social Sciences Phuket Rajabhat University,

³students in the field of public administration Faculty of Humanities and Social

Sciences Phuket Rajabhat University,

sangduean.h@pkru.ac.th¹, woraporn.a@pkru.ac.th², s6410835343@pkru.ac.th³

This article is presented in the Public Administration and Sustainable Development in the Mekong Subregion

Nation Conference on Public Administration Association of Public Administration Association of

Thailand at Ubon Ratchathani University, November 17, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้ เป็นการศึกษาการบริหารจัดการมาตรการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวทางน้ำของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดภูเก็ต อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อสังคมและเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ต ปัญหาความปลอดภัยทางน้ำและอุบัติเหตุในการท่องเที่ยวทางน้ำย่อมมีโอกาสเกิดขึ้นสูง ส่งผลให้ความเชื่อมั่นในการท่องเที่ยวลดลง สภาพปัญหาการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่เกิดจากการขาดการรับข้อมูล การช่วยเหลือด้านอื่น ๆ การศึกษาองค์ประกอบการจัดการความปลอดภัยต้องมีการจัดทำนโยบายด้านการจัดการความปลอดภัยที่เป็นนโยบายและแผนปฏิบัติในทิศทางเดียวกันสำหรับการบริหารทุกระดับ บทความนี้จึงได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการยกระดับมาตรการความปลอดภัย วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการมาตรการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวทางน้ำ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการยกระดับมาตรการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวทางน้ำ จากการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารจัดการมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวทางน้ำ ประกอบด้วย องค์ประกอบในการจัดการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว 5 ด้าน คือ 1) ด้านนโยบายด้านการจัดการความปลอดภัย 2) ด้าน

ระบบการจัดการความปลอดภัย 3) ด้านการวางแผนและการนำไปปฏิบัติ 4) ด้านการประเมินผล 5) ด้านการดำเนินการปรับปรุง และควรดำเนินการจัดทำคู่มือและการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมอาสาสมัคร รวมทั้งมีการปฏิบัติด้านการรักษาความปลอดภัยกิจกรรมทางน้ำตามมาตรฐานสากล

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ; มาตรฐานความปลอดภัย; การท่องเที่ยวทางน้ำ

Abstract

This article examines how the Office of Disaster Prevention and Mitigation manages water tourist safety measurement. Thailand Province. The social and economic well-being of Phuket depends on the tourism sector. Accidents and issues with water safety are very likely to occur in water tourism. As a result, tourists are less confident. The difficulty in providing aid to tourists systems from a lack of knowledge about different forms of help. The creation of safety measurement policies which are plans of action and policies directed in the same direction at all levels of management is necessary for studying the components of safety measurement. Therefore, this paper has been researched and evaluated to serve as a manual for improving safety precautions. Studying the variables that the Office of Disaster Prevention and Mitigation uses to manage safety standards in water tourism is the goal. In addition to offering suggestions for improving safety measures for. From the study and analysis of factors in the management of water tourism safety standards, it consists of components in tourism safety measurement in 5 areas: 1) safety management policy, 2) safety management system, 3) Planning and implementation 4) Evaluation 5) Improvement operations and recommendations should be made to prepare a manual and organize volunteer training activities. Including safety practices for water activities according to international standards.

Keywords: Management; Safety standards; Water tourism

จังหวัดภูเก็ต เป็นจังหวัดที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะ และเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางน้ำที่มีชื่อเสียงในระดับโลก ซึ่งเป็นที่รู้จักในเรื่องของหาดทรายที่สวยงาม น้ำทะเลใส ท้องทะเลที่งดงาม มีกิจกรรมการท่องเที่ยวมากมายหลายประเภท รวมถึงกิจกรรมนันทนาการและกีฬาทางน้ำ นอกจากนี้จังหวัดภูเก็ตยังมีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับเกาะบริวารโดยรอบ และเกาะในจังหวัดที่อยู่ใกล้เคียง ปัจจุบันสถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ในช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม ปี พ.ศ. 2565 มีนักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาเป็นจำนวนมาก โดยมีนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตจำนวนกว่า 1.7 ล้านคน ทำให้จังหวัดภูเก็ตมีรายได้หมุนเวียนจากการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ที่ 26,505 ล้านบาทเศษ เมื่อพิจารณาจากตัวเลขการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต พบว่า จังหวัดภูเก็ตเป็นเมืองท่องเที่ยวหลักที่สามารถฟื้นตัวด้านการท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็วกว่าจังหวัดอื่น ๆ และเป็นการฟื้นตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป นอกจากนี้จังหวัดภูเก็ตยังเป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นอันดับ 1 ใน 5 จังหวัดแรกของภาคใต้ที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาสูงที่สุด (จังหวัดภูเก็ต, 2552)

จากการสำรวจสภาพปัญหาความปลอดภัยทางน้ำในจังหวัดภูเก็ต เนื่องจากจังหวัดภูเก็ตมีพื้นที่ชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะพื้นที่ชายหาดถือเป็นพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับเกาะภูเก็ตเป็นอย่างมากในแต่ละปี ด้วยสภาพภูมิศาสตร์ของเกาะที่มีชายหาดเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำเป็นจำนวนมากเกิดขึ้นบนพื้นที่ชายหาดบนเกาะภูเก็ต ด้วยเหตุนี้ทำให้นักท่องเที่ยวมีความเสี่ยงจากภัยที่อาจเกิดจากการทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ บนพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้วยเช่นกัน อาทิเช่น ภัยอันตรายจากสัตว์ทะเล ภัยจากการจมน้ำเสียชีวิต ร่องกระแสน้ำที่พัดไหลออกจากฝั่ง (Rip Current) และภัยอันตรายจากยานพาหนะทางทะเล ซึ่งจากข่าวเรือพินิจล่มกลางทะเลในจังหวัดภูเก็ต เมื่อปี พ.ศ. 2561 โดยมีนักท่องเที่ยวเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก และได้สร้างความเสียหายทางการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตเป็นอย่างมาก นอกจากนี้บนเกาะภูเก็ตนั้นเรามักจะพบกับข่าวที่ว่ามียกเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติที่เสียชีวิตจากการจมน้ำในขณะทำกิจกรรมบริเวณพื้นที่ชายหาดอยู่เป็นประจำทุกปี ซึ่งเกิดขึ้นจากหลากหลายสาเหตุปัจจัยด้วยกัน แต่สาเหตุหนึ่งที่มีักได้ยินอยู่บ่อยครั้งจากการรายงานของสื่อต่าง ๆ คือปัญหาของการเพิกเฉยและละเมิดสัญลักษณ์ที่เจ้าหน้าที่ได้ใช้ในการให้ข้อมูลหรือเตือนภัย เป็นต้น (เอกชัย ชำนินา, 2563:180)

เนื้อหา

1.แนวคิดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางน้ำของประเทศไทย

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมากเพราะอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวสร้างรายได้แก่ประเทศไทยและมีส่วนสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยเติบโตขึ้น นอกจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังผู้ประกอบการกลุ่มต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวตลอดห่วงโซ่อุปทานแล้ว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ภาคชุมชนเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายย่อยได้มีรายได้และเติบโตถึงระดับฐานราก

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการพัฒนา ประเทศ ที่มุ่งมั่นทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

แม้ประเทศไทยจะมีอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่แข็งแกร่งและมีชื่อเสียงในระดับโลก โดยเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอาหาร การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หรือการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมประเภทอื่นๆ เมื่อพิจารณาในบริบทสากลแล้วจะ พบว่าประเทศอื่นๆ ก็ได้มีการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยเช่นกัน โดยการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในระดับนานาชาตินั้นนับวันก็ยิ่งมีความรุนแรงมากขึ้น มีการทำการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวด้วยเครื่องมือการสื่อสารและช่องทางสมัยใหม่ซึ่งมีความ ทัวถึงโดยนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลกสามารถเข้าถึงข้อมูลและเนื้อหาเหล่านั้นได้ ประเทศไทยจึงต้องปรับตัว ปรับปรุง และปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ด้านการท่องเที่ยวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ของตลาดการท่องเที่ยวในระดับ สากล รวมถึงการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์และทำการตลาดท่องเที่ยวของประเทศไทย ให้เกิดความตระหนักรู้ในระดับสากลถึงประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับจากการท่องเที่ยวประเทศไทยและ สามารถมอบประสบการณ์การท่องเที่ยวที่หลากหลายและผสมผสานกันอย่างลงตัว อีกทั้งยังสร้างเอกลักษณ์ที่ไม่สามารถหาจากที่ใดในโลกแก่นักท่องเที่ยวได้ (พิพัฒน์ เหลืองนฤมิตชัย, 2566)

1.1 เป้าหมายสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวทางน้ำ

การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเป็นการท่องเที่ยวสาขาหนึ่งซึ่งสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยจำนวนมาก โดยถือได้ว่าเป็นประเภทการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมสูงที่สุดประเภทหนึ่งของประเทศไทย เป้าหมายสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวสาขานี้ คือ การกำหนดกลยุทธ์หรือมาตรการที่เหมาะสมเพื่อรักษานักท่องเที่ยวกลุ่มเดิมและดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ เจาะตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ รวมถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดของประเทศไทย ซึ่งในขณะเดียวกันนี้ก็จะต้องมีการคิดค้นนวัตกรรม รูปแบบหรือประสบการณ์การท่องเที่ยวแบบใหม่ที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางมาหรือเดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำอีก การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดนี้จึงเป็นประเด็นสำคัญที่จะส่งเสริมอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของประเทศไทยในองค์กรรวมอีกด้วย (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562)

1.2 ความหมายของการท่องเที่ยวทางน้ำ

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization: UNWTO) ซึ่งเป็นองค์การที่มีภารกิจในการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ มีความยั่งยืน และสามารถเข้าถึงได้ โดยทั่วไป ได้กำหนดนิยามของ “การท่องเที่ยว” ไว้ว่า “การท่องเที่ยวประกอบด้วยกิจกรรมของบุคคล ซึ่งเดินทางและเข้าพักยังสถานที่ซึ่งมิใช่สภาพแวดล้อมตามปกติของบุคคลนั้นเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี ติดต่อกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการพักผ่อน (Leisure) วัตถุประสงค์ทางธุรกิจ (Business) และวัตถุประสงค์ อื่น ๆ ซึ่งแตกต่างไปจากการประกอบกิจกรรมที่ได้คำตอบแทนภายในสถานที่ที่เดินทางไป” ส่วนนิยามของการท่องเที่ยวทางน้ำยังมิได้มี

การกำหนดไว้อย่างชัดเจน เหมือนเช่นนิยามของการท่องเที่ยวที่กำหนดไว้โดยองค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) แต่ทั้งนี้เบื้องต้นกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวทางน้ำเป็นการท่องเที่ยวประเภทหนึ่ง ดังนั้นจึงต้องมี ความหมายเช่นเดียวกับนิยามของการท่องเที่ยวที่ได้ให้ไว้โดย UNWTO กล่าวคือ ต้องมีการเดินทางไปยังสถานที่ซึ่งมีสภาพแวดล้อมปกติ (Usual Environment) โดยใช้เวลาอยู่ในสถานที่ที่เดินทางไปไม่เกิน 1 ปี และไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อการจ้างงานในสถานที่เดินทางไปนั้น

นอกจากนี้การท่องเที่ยวทางน้ำยังมีถ้อยคำสื่อให้เห็นว่าจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวจะมีลักษณะพื้นที่เป็นทะเลหรือชายหาด กล่าวคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปนั้นมีลักษณะเป็นกิจกรรมที่ทำในบรรยากาศทางทะเลและชายหาด ดังนั้นในแง่ของการกำหนดนิยามของการท่องเที่ยวประเภทนี้จึงมีการกล่าวถึงการท่องเที่ยวประเภทนี้ในหลายลักษณะด้วยกัน อาทิ

การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเป็นประเภทการท่องเที่ยวที่จะต้องมียุทธศาสตร์ปลายทางที่เป็น ทะเล ชายหาด หรือเกาะ” กล่าวคือ การพิจารณานิยามการท่องเที่ยวจากจุดหมายปลายทางที่ เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวว่าจะต้องมีลักษณะเป็นทะเล ชายหาด หรือเกาะจึงจะกล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวนั้นจะเป็นการท่องเที่ยวทางน้ำ

การท่องเที่ยวทางน้ำเป็นประเภทการท่องเที่ยวที่จะต้องมียุทธศาสตร์ปลายทางที่มี ลักษณะเป็นเมืองที่มีบรรยากาศท่องเที่ยวทะเล (Coastal Town)” กล่าวคือ การพิจารณานิยาม การท่องเที่ยวจากจุดหมายปลายทางที่ เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวว่าจะต้องมีลักษณะเป็นเมืองที่มี บรรยากาศท่องเที่ยวทะเล (Coastal Town) จึงจะกล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวนั้นจะเป็นการท่องเที่ยวทางน้ำ

การท่องเที่ยวทางน้ำนอกจากจะเป็นประเภทการท่องเที่ยวที่อยู่ในจุดหมายปลายทางที่เกี่ยวข้องกับทะเล ชายหาด หรือเกาะแล้ว อุณหภูมิในบริเวณดังกล่าวมักจะมีอุณหภูมิ ตั้งแต่ 24 องศาเซลเซียสขึ้นไป กล่าวคือ การพิจารณานิยามการท่องเที่ยวโดยเพิ่มองค์ประกอบ ในแง่ของอุณหภูมิเข้าไปด้วย ซึ่งอาจเป็นเพราะการท่องเที่ยวประเภทนี้ได้รับความนิยมจากบรรยากาศที่อบอุ่นเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบอากาศอบอุ่นและเดินทางมาจากพื้นที่ที่มีอากาศหนาว ส่วนในประเทศไทยที่มีอากาศอบอุ่นตลอดทั้งปีไม่มีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาองค์ประกอบในแง่ของอุณหภูมิเหมือนอย่างประเทศที่มีอากาศหนาวเย็น(Ministry of Hotel & Tourism,2564)

1.3 กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้รับความนิยม

กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้รับความนิยมในจังหวัดภูเก็ตมีหลายประเภท เช่น กิจกรรมดำน้ำ ดูปะการัง กิจกรรมการพักผ่อนและการชมทิวทัศน์ริมชายหาด การชมหมู่บ้านชาวประมงและชาวเล กิจกรรม การเล่นเรือ การเล่นกีฬาทางน้ำ การตกปลา เป็นต้น กิจกรรม 3 กิจกรรมที่มีความโดดเด่น ๆ คือ

กิจกรรมดำน้ำ วัตถุประสงค์หลักของการดำน้ำคือ การชมความสวยงามของปะการังและการสัมผัสกับชีวิตใต้ทะเลที่มีความสวยงามแตกต่างจากการท่องเที่ยวบนบก ถึงแม้แหล่งปะการังจะไม่ใช่ แหล่งปะการังที่ใหญ่ที่สุดในโลก และเมื่อเทียบแล้วยังมีจำนวนที่ น้อยกว่าประเทศเพื่อนบ้านอย่าง อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ แต่แหล่ง ปะการังในจังหวัดภูเก็ตมีความสวยงามกว่าเพราะมีสีส้ม สดใสและสร้างสีสันให้แก่โลกใต้ทะเลได้อย่างลงตัว แหล่งท่องเที่ยวที่มีการดำน้ำชายฝั่งด้านทะเลอันดามันมีจำนวนมากโดยเฉพาะในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดใกล้เคียง

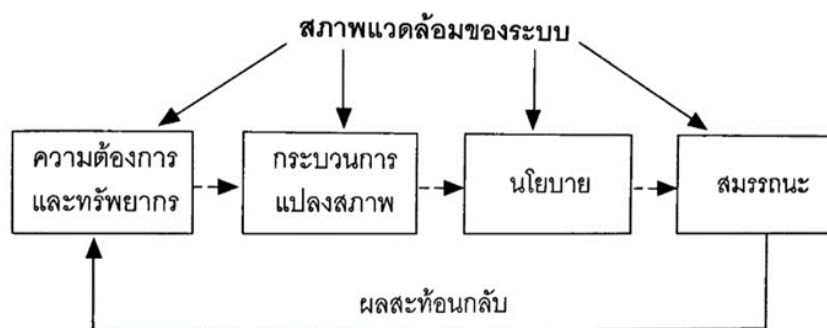
การเล่นเรือและเรือยอร์ช เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ได้รับความนิยมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในจังหวัดภูเก็ตซึ่งเป็น ศูนย์กลางการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอันดามันที่ได้รับความนิยมสูง จากนักท่องเที่ยวต่างชาติการเล่นเรือใบและ ท่องเที่ยว ทางทะเลด้วยเรือยอร์ชเป็นการท่องเที่ยวเพื่อชมทิวทัศน์ ความสวยงามของทะเลไทย บริเวณที่มีชื่อเสียง คือ ในจังหวัดภูเก็ตและพื้นที่ใกล้เคียง เช่น จังหวัดพังงา มี ลักษณะเป็นหมู่เกาะล้อมรอบเกาะภูเก็ต จะเป็นจุดดึงดูด นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ชื่นชอบการเล่นเรือยอร์ชเพื่อชมทิวทัศน์ทางทะเลได้ดี (พรรณษา กาเหว่า, 2556)

2. แนวคิดจากการศึกษาและการพัฒนาตัวแบบนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

2.1 แนวคิดของ แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975)

แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น ได้ทำการพัฒนารอบแนวคิดของเรื่องนโยบายร่วมกับชาเคนสกี (Sharkansky, 1970) ซึ่งต่างจากตัวแบบเชิงระบบของอีสตัน(Easton, 1965) ซึ่งได้พัฒนาไว้ก่อนแล้ว ตัวแบบของแวน มีเตอร์ และชาเคนสกี ประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่างๆ ที่อยู่ในระบบทั้งสิ้น 6 ส่วน ได้แก่

- (1) สภาพแวดล้อม ที่ช่วยกระตุ้นผู้ปฏิบัติงาน (ข้าราชการ) และกระตุ้นให้เกิดผลิตผล (product) ของงาน ที่ผู้ปฏิบัติงานทำ
- (2) ความต้องการและทรัพยากรที่ถูกกำหนดโดยสภาพแวดล้อม ส่งไปยังผู้กำหนดนโยบาย
- (3) กระบวนการแปลงสภาพ (conversion process) ประกอบด้วยโครงสร้างอย่างเป็นทางการ และ กระบวนการของรัฐที่จะใช้แปลงความต้องการและทรัพยากรให้เป็นนโยบายสาธารณะ(public policy)
- (4) นโยบายที่มีเป้าหมายเจตนาหรือคำสั่งไปยังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
- (5) สมรรถนะของนโยบายที่เป็นตัวชี้วัดถึงระดับของการตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมาย (ประชาชน) และ
- (6) ผลสะท้อนกลับของนโยบาย ซึ่งสะท้อนกลับไปยังกระบวนการแปลงสภาพในลักษณะของความ ต้องการและทรัพยากร เพื่อให้เกิดการแปลงสภาพต่อไป จะสังเกตได้ว่าตัวแบบของแวน มีเตอร์และชาเคนสกีแสดงให้เห็นว่าความเข้าใจในกระบวนการของนโยบายที่ผ่านมาไม่ได้ให้ความสนใจไปที่จุดเชื่อมโยงระหว่างนโยบาย และ สมรรถนะของนโยบายมากเท่าที่ควร

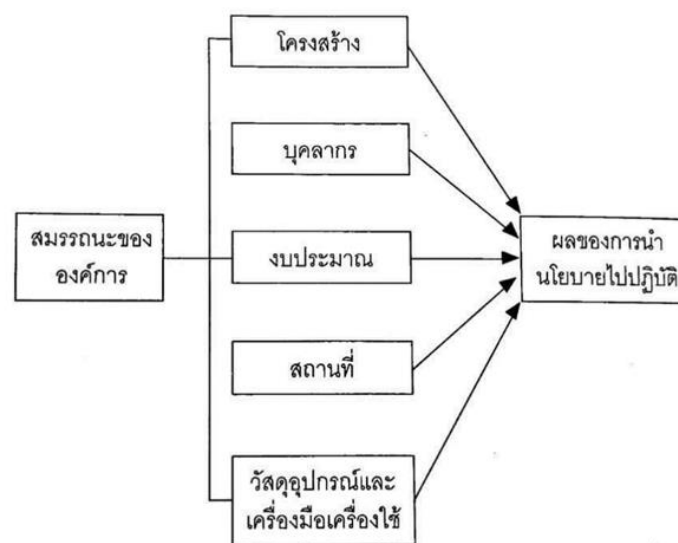

ภาพที่ 1 ภาพระบบแนวคิดของ แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น

ที่มา: วรเดช จันทรศร (2556: 524)

2.2 ตัวแบบด้านการจัดการของวรเดช จันทรศร (วรเดช จันทรศร 2527, 2540)

ตัวแบบด้านการจัดการ (Management Model) ตั้งอยู่บนแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีองค์การ เน้นให้ความสนใจไปที่สมรรถนะขององค์การเพราะเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับองค์การที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใด ในลักษณะนั้นนโยบายที่จะประสบความสำเร็จได้จึงต้องอาศัยโครงสร้างขององค์การที่เหมาะสม บุคลากรที่อยู่ในองค์การจะต้องมีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านการบริหารและด้านเทคนิคอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ องค์การยังต้องมีการวางแผนเตรียมการ หรือมีความพร้อมทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และงบประมาณ ตัวแบบนี้จึงเป็นความพยายามที่จะศึกษาหาแนวทางแก้ไขอุปสรรคของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยการแก้ที่ตัวองค์การ เช่น การขาดเงินทุน การขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ความล่าช้าในการสรรหาบุคลากร ความล่าช้าในการจัดตั้งระบบงานต่างๆ เป็นต้น

ภาพที่ 2 ภาพตัวแบบด้านการจัดการ

ที่มา: วรเดช จันทรศร (2556: 524)

3. การวิเคราะห์บริหารจัดการมาตรการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวทางน้ำจังหวัดภูเก็ต

สภาพปัญหาการจัดการความปลอดภัยการท่องเที่ยวทางน้ำในจังหวัดภูเก็ต เนื่องจากจังหวัดภูเก็ตมีพื้นที่ชายฝั่ง ทะเลโดยเฉพาะพื้นที่ชายหาดถือเป็นพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับเกาะภูเก็ตเป็นอย่างมากในแต่ละปีด้วยสภาพภูมิศาสตร์ของเกาะที่มีชายหาดเป็นจำนวนมาก จึงทำให้การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำเป็นจำนวนมากเกิดขึ้นบนพื้นที่ ชายหาดบนเกาะภูเก็ต ด้วยเหตุนี้เองทำให้นักท่องเที่ยวมีความเสี่ยงจากภัยที่อาจเกิดจากการ ทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ บนพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้วยเช่นกัน อาทิเช่น ภัยอันตรายจากสัตว์ ทะเล ภัยจากการจมน้ำเสียชีวิต ร่องกระแสน้ำที่พัดไหลออกจากฝั่ง บนเกาะภูเก็ตนั้นมักจะพบกับข่าวที่ว่ามึนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติที่เสียชีวิต จมน้ำจากการทำกิจกรรมบริเวณพื้นที่ชายหาดอยู่เป็นประจำทุกปีซึ่งเกิดขึ้นจากหลากหลาย สาเหตุปัจจัยด้วยกัน แต่สาเหตุหนึ่งที่มีักได้ยินอยู่บ่อยครั้งจากการรายงานของสื่อต่าง ๆ

จากนโยบายของรัฐบาลที่วางแนวทางในการปฏิรูประบบราชการ โดยดำเนินการปรับปรุงระบบการบริหารราชการแผ่นดินของส่วนราชการต่าง ๆ ให้เป็นระบบซึ่งมีการก่อตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ เพื่อให้เป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติการกิจที่เคยเข้าซ้อนอยู่ในหน่วยงานอื่น ๆ ให้เป็นระบบเปรียบเสมือนเป็นเจ้าภาพในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นหลัก ทั้งยังเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น ในส่วนของกระทรวงมหาดไทยมีหน่วยงานใหม่ถือกำเนิดขึ้นเพื่อจัดการสาธารณสุขอย่างเป็นระบบ คือ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีภารกิจหน้าที่ในการจัดทำแผนแม่บท วางมาตรการ ส่งเสริม สนับสนุน การป้องกัน บรรเทาและฟื้นฟูจากสาธารณภัย กำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย สร้างระบบป้องกัน เตือนภัย ฟื้นฟูหลังเกิดภัย และการติดตามประเมินผล เพื่อให้หลักประกันในด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยประกอบด้วยบุคลากรที่ถ่ายโอนมาจาก 5 หน่วยงาน คือ

- 1.กรมการเร่งรัดพัฒนาชนบท
- 2.กองป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน กรมการปกครอง
- 3.สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัย สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- 4.กองสงเคราะห์ผู้ประสบภัย กรมประชาสงเคราะห์
- 5.กรมการพัฒนาชุมชน (งานบริการด้านช่างพื้นฐาน)

บุคลากรจากหน่วยงานเหล่านี้จะเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการปฏิบัติงานป้องกัน บรรเทา และฟื้นฟู ด้วยระบบการบริหารจัดการสาธารณสุขอย่างเป็นระบบ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการลดความสูญเสียที่เกิดขึ้น จากสาธารณภัยทุกประเภทอย่างเป็นรูปธรรม กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการสาธารณสุขอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะเป็นศูนย์กลาง ในการพัฒนาประสิทธิภาพระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้ประชาชนได้รับการดูแลเอาใจใส่ ให้มีความปลอดภัย และไม่ได้รับความสูญเสียด้านชีวิต และทรัพย์สินที่สืบเนื่องจากสาธารณภัย

3.1 การบริหารจัดการมาตรการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวทางน้ำจังหวัดภูเก็ต พบว่า การจัดการความปลอดภัยแบ่งได้ตามลักษณะ ดังนี้

3.1.1. นโยบายด้านการจัดการความปลอดภัย เริ่มต้นที่นโยบายของจังหวัดและแผนงานด้านความปลอดภัย ซึ่งถ่ายทอดลงมาเป็นนโยบายและแผนปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน สำหรับการบริหารทุกระดับ แต่รายละเอียดของการปฏิบัติอาจมีความเฉพาะเจาะจงตามลักษณะงานของแต่ละแห่งได้ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบชัดเจน และสามารถสื่อสารความสำคัญของการมีระบบการจัดการในรูปของเอกสาร แผน รายงาน โครงสร้างการบริหารระบบ ตลอดจนกิจกรรม เพื่อนำไปจัดสรรทรัพยากรด้านบุคลากร กำลังคน และงบประมาณ สนับสนุนการปฏิบัติงานได้

3.1.2. ระบบการจัดการความปลอดภัย มีการจัดการที่ดี ไม่ว่าจะเป็นการจัดการด้านหน้าที่ความรับผิดชอบและตรวจสอบได้ การจัดการความรู้ความสามารถและการฝึกอบรมปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

การจัดการด้านการทำเอกสารความปลอดภัย ตลอดจนเอกสารด้านอาชีวอนามัย และการจัดการการสื่อสารที่ชัดเจนเชื่อถือได้

3.1.3. การวางแผนและการนำไปปฏิบัติ ควรมีการทบทวนระบบการจัดการแล้วนำไปสู่การวางแผน โดยตั้งวัตถุประสงค์ด้านการจัดการความปลอดภัยให้ครอบคลุม จากนั้นนำไปสู่การปฏิบัติที่มีความถูกต้องตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้

3.1.4. การประเมินผล มีการตรวจติดตามและการวัดผลการปฏิบัติงาน มีการสอบสวนอุบัติการณ์และผลกระทบต่อความปลอดภัย การตรวจสอบ และการทบทวนการจัดการ

3.1.5. การดำเนินการปรับปรุง เมื่อมีการปฏิบัติและประเมินผลแล้วย่อมต้องพบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องปกติ ดังนั้น จึงต้องมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำซ้อนขึ้นอีก

3.2 แนวทางและข้อเสนอแนะในการจัดการความปลอดภัยการท่องเที่ยวทางน้ำในจังหวัดภูเก็ต พบว่ามาตรการการจัดการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดภูเก็ต ตามกองมาตรฐานและกำกับความปลอดภัยนักท่องเที่ยวกำหนดได้ดังนี้

มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยทางน้ำ

อุบัติภัยทางน้ำที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวและส่งผลให้นักท่องเที่ยวได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ การจมน้ำ ส่วนสาเหตุอื่น ๆ เช่น เรือล่ม เรือนำเที่ยวชนกัน ซึ่งกองมาตรฐานและกำกับความปลอดภัยนักท่องเที่ยว ได้มีมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยทางน้ำ ดังนี้

1.1 การจัดทำคู่มือการฝึกอบรมอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเล

จัดทำคู่มือการฝึกอบรมอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเล เพื่อให้จังหวัดภูเก็ตมีแนวทางในการปฏิบัติด้านความปลอดภัยทางน้ำที่มีมาตรฐาน ซึ่งจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัย และเพิ่มความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในการท่องเที่ยวทางทะเล โดยคู่มือจะประกอบด้วยหลักสูตรการฝึกอบรม ตารางการฝึกอบรม วิธีการทดสอบทักษะอาสาสมัครช่วยเหลือ นักท่องเที่ยวทางทะเล บทประมาณที่ใช้ในการจัดฝึกอบรมและตัวอย่างเครื่องแต่งกายที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

1.2 การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเล

การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเลขึ้น เพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรทางการท่องเที่ยวในการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวผู้ประสบภัยทางน้ำอย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งมีแนวทางการปฏิบัติด้านการรักษาความปลอดภัยกิจกรรมทางน้ำตามมาตรฐานสากล

1.3 การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเครือข่ายอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเลแห่งประเทศไทย

จัดกิจกรรมเพื่อสร้างเครือข่ายอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเลแห่งประเทศไทย เพื่อให้อาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเลจากจังหวัดต่าง ๆ ได้ทำความรู้จัก แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ใน

การทำงานและวิธีการแก้ไขปัญหาระหว่างกัน เป็นการสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และให้ความช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน

1.4 การจัดกิจกรรมโครงการ Australian Surf Life Savers to train in Phuket

ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่อาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเลและบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในการฝึกช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเลได้รับ การฝึกทักษะการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเลที่มีมาตรฐานในระดับสากล โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านทักษะการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเลจาก Surf Life Saving ประเทศออสเตรเลีย

ความปลอดภัยทางน้ำเบื้องต้น องค์และสัญญาณธงที่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติต้องศึกษาเรียนรู้และปฏิบัติตาม มีดังนี้

ความปลอดภัยทางน้ำทั่วไป

- 1) ไม่ว่ายน้ำคนเดียว ควรว่ายน้ำกับเพื่อนหรือเป็นกลุ่ม หรือให้ผู้อื่นรู้ว่าจะว่ายน้ำอยู่ที่ใด
- 2) ไม่ว่ายน้ำออกไปไกลจากฝั่ง ควรว่ายน้ำขนานกับฝั่ง
- 3) ไม่ว่ายน้ำในเวลากลางคืน
- 4) ว่ายน้ำในบริเวณที่จัดไว้ให้หรือมีเจ้าหน้าที่ช่วยพิทักษ์คอยดูแล
- 5) ไม่ควรใส่กางเกงขายาวลงเล่นน้ำ
- 6) ไม่ควรลงเล่นน้ำในขณะที่ฝนตก
- 7) เตรียมอุปกรณ์สำหรับช่วยชีวิตไว้เสมอ เช่น ห่วงชูชีพ เสื้อชูชีพ
- 8) ให้ขึ้นจากแหล่งน้ำทันทีที่เห็นน้ำขุ่นแดงไหลผ่าน
- 9) ให้รีบวิ่งหนีขึ้นที่สูงทันทีเมื่อเห็นน้ำลดลงจากชายหาดอย่างรวดเร็ว

ความปลอดภัยในการเดินทางทางน้ำ

- 1) สวมเสื้อชูชีพที่เหมาะสมกับขนาดน้ำหนักของตัวเองทุกครั้งที่ใช้เดินทางทางน้ำ
- 2) ไม่ควรใส่เสื้อผ้าที่หนา หนักหรืออึดน้ำ เช่น กางเกงยีนส์ เสื้อผ้าขนาดหนา
- 3) มองหาอุปกรณ์สำหรับช่วยชีวิตไว้เสมอเพื่อใช้เมื่อเกิดเหตุการณ์

ความปลอดภัยในการดำน้ำลึก

- 1) ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรการดำน้ำจากโรงเรียนที่ได้มาตรฐาน
- 2) มีทักษะการดำน้ำในด้านต่าง ๆ รวมถึงมีทักษะขั้นตอนฉุกเฉิน
- 3) มีความรู้หลักการพื้นฐานด้านเวชศาสตร์ใต้น้ำ
- 4) ไม่ดำน้ำคนเดียว และควรอยู่ในระยะสายตากับเพื่อนนักดำน้ำตลอดเวลา
- 5) อย่าให้ร่างกายขาดน้ำหรือดื่มน้ำมากเกินไป
- 6) ใส่ชุดดำน้ำที่ปกป้องจากสิ่งแวดล้อมทั้งอุณหภูมิและสัตว์ทะเลบางประเภท
- 7) ใช้ชุดอุปกรณ์ดำน้ำที่ปลอดภัยตามมาตรฐาน

- 8) อุปกรณ์ดำน้ำต้องได้รับการบำรุงรักษาเป็นอย่างดี
- 9) ไม่ควรดำน้ำจนเกินขีดจำกัด และควรเลิกดำน้ำก่อนหมดแรง
- 10) หลีกเลี่ยงการขึ้นบินโดยสารหรือขึ้นในที่สูง

4. แนวทางและข้อเสนอแนะการบริหารจัดการมาตรการท่องเที่ยวทางน้ำอย่างยั่งยืน

4.1 ศึกษาข้อมูลเพื่อปรับปรุงการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องใน 8 มิติ ดังนี้

มติที่ 1 รัฐบาลให้การสนับสนุนเชิงนโยบาย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในรูปแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมเรือสำราญแบบครบวงจร ที่ระบุให้การท่องเที่ยวเรือสำราญเป็นหนึ่งในสาระแห่งชาติ Road Map 10 ปี

มติที่ 2 การปรับแก้กฎหมาย เพื่อให้แข่งขันได้ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญเนื่องจากกฎหมายล้าหลัง ไม่ทันสมัย ไม่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเรือสำราญในปัจจุบัน ทำให้สายเดินเรือผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวไม่ต้องการเข้ามาลงทุนหรือเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว เนื่องจากมีความยุ่งยาก ติดขัดข้อกฎหมาย ไม่สะดวกต่อการดำเนินการ และค่าใช้จ่ายสูง

มติที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านท่าเรือ และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยต้องปรับปรุงท่าเรือที่มีอยู่ให้เป็นท่าเรือหลัก (Home Port) ขยายความยาวหน้าท่าให้สามารถรองรับเรือสำราญขนาดใหญ่ได้

มติที่ 4 สร้างเส้นทางการเดินทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ซึ่งการพัฒนาการขนส่งสิ่งอำนวยความสะดวกให้เชื่อมโยงการเดินทางระบบสาธารณูปโภคให้มีความสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย การคมนาคมขนส่งจากท่าเรือปลายทางที่ท่องเที่ยว หรือร้านอาหาร รวมทั้งการเดินทางจากท่าอากาศยานไปท่าเรือหลัก เพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ลดความสูญเสียด้านเวลาบนท้องถนน เพิ่มเวลาในการท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

มติที่ 5 การสร้างความร่วมมือระหว่างภูมิภาค เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนร่วมกัน เจริญเปิดเส้นทางเดินเรือภายในประเทศทั้งฝั่งอ่าวไทย และฝั่งอันดามัน รวมถึงการขยายเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ประกอบการจากสาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐอินเดีย

มติที่ 6 การพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรือสำราญ ต้องแนะนำอาชีพการทำงานบนเรือสำราญให้เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่น เนื่องจากยังไม่เป็นที่รู้จักเท่าที่ควร

มติที่ 7 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานข้อบังคับของอนุสัญญาระหว่างประเทศ ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ

มติที่ 8 การสนับสนุนการท่องเที่ยวเรือสำราญในประเทศไทย ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมเรือสำราญทั่วโลกกำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว แต่ในประเทศไทยไม่มีความพร้อมด้านการตลาดที่ทำให้คนไทยและต่างชาติมีข้อมูลและรับรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมเรือสำราญของไทย ในการแนะนำจุดเด่นต่าง ๆ ที่มีอยู่

4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชน

ในปีที่หนังสือเรื่อง “Tourism : A Community Approach” ของเมอร์ฟี (Murphy. 1985) เป็นการเริ่มต้นสำคัญของแนวคิดเรื่องการที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว และเป็นแนวทางปฏิบัติที่กล่าวถึงกันมากในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สิ่งที่ถกเถียงกันอย่างมากระหว่างนักทฤษฎี คือ เรื่องของประโยชน์ที่กระจายสู่ชุมชนอย่างแท้จริงและเรื่องนี้เป็นเรื่องถือว่าสำคัญอย่างมากของการพัฒนาการท่องเที่ยวไปสู่ความยั่งยืน ดังนั้นการท่องเที่ยวชุมชนถือเป็นเครื่องมือในการจัดการท่องเที่ยว เป็นแนวคิดใหม่ของการจัดการการท่องเที่ยว จนเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน แนวคิดนี้เน้นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีส่วนในการตัดสินใจ เนื่องจากการท่องเที่ยวจะสำเร็จไม่ได้หากขาดความเต็มใจที่เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังจะสามารถสื่อสารวัฒนธรรมของตนให้แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างแท้จริง กระบวนการนี้เป็นกระบวนการสำคัญต้องมีการขับเคลื่อนโดยชุมชนอยู่เสมอ ทำให้การเติบโตหรือการเปลี่ยนแปลงที่การท่องเที่ยวจำดำเนินการมาสู่ชุมชนในทิศทางที่ดีที่ชุมชนเองก็พอใจ (พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจย์. 2533: 33-34)

งานเขียนของโทซัน และทิโมที (Tosun and Timothy. 2003) ได้นำเสนอเหตุผลสำคัญ 7 ประการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวโดยมีชุมชนเป็นฐาน ซึ่งสามารถอธิบายได้อย่างชัดเจน คือ

- การมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินการวางแผน และตั้งกลยุทธ์ทางการท่องเที่ยว
- การมีส่วนร่วมของชุมชนนำสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในหลาย ๆ ทาง
- การมีส่วนร่วมของชุมชนทำให้เพิ่มความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
- การมีส่วนร่วมของชุมชนช่วยให้นักวางแผนการท่องเที่ยวตัดสินใจหรือวางแผนการท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้น
- การมีส่วนร่วมของชุมชนทำให้เกิดการกระจายผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวแก่ชุมชนอย่างทั่วถึง
- การมีส่วนร่วมของชุมชนให้ความต้องการของชุมชนสำเร็จได้
- การมีส่วนร่วมของชุมชนทำให้เกิดกระบวนการทางประชาธิปไตยอย่างแท้จริงในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ

บทสรุป

การท่องเที่ยวทางน้ำมีความสำคัญต่อสังคมและเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ตเป็นอย่างมาก เพราะจังหวัดภูเก็ตมีรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำเป็นจำนวนมาก นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมเลือกจังหวัดภูเก็ตเป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยวทางน้ำ และเมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ปัญหาความปลอดภัยทางน้ำและอุบัติเหตุในการท่องเที่ยวทางน้ำย่อมมีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นสูงได้เสมอ ซึ่งจะส่งผลให้ภาพลักษณ์ของจังหวัดภูเก็ตเสียหาย ความเชื่อมั่นในการท่องเที่ยวลดลง ย่อมส่งผลให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจไม่มาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ดังนั้น ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง จากสภาพปัญหาความปลอดภัยทางน้ำในจังหวัดภูเก็ตข้างต้น หากจังหวัดภูเก็ตมีมาตรการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวทางน้ำที่ดี จะช่วยให้ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวทางน้ำในจังหวัดภูเก็ตดีขึ้น นักท่องเที่ยวเกิดความเชื่อมั่นและตัดสินใจ

เดินทางมาท่องเที่ยว ส่งผลให้จังหวัดภูเก็ตมีรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น และเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางน้ำที่มีชื่อเสียงในระดับโลกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เอกชัย ชำนินา. (2563). การจัดการความปลอดภัยการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต. วารสารมหาจุฬานาครทรรณ, 7(8), 174-189.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2561). สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 18 กันยายน 2566, จาก <https://www.mots.go.th/>
- กรุงเทพธุรกิจ. (2560). ปักหมุดจังหวัดติดทะเล ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติชอบมาเที่ยว. สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2566, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/recommended/detail/510>.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2547). การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2566, สืบค้นจาก http://www.pcd.go.th/info_serv/waste_garbage.html#s๑.
- ขวัญฤทัย เดชทองคำ. (2564). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สู่ความยั่งยืนของธุรกิจภายใต้วิกฤติโควิด 19. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 7(2), 1-1
- ข่าวภาคใต้. (2565). ภูเก็ตไทยรายได้ท่องเที่ยว 2.6 หมื่นล้าน ช่วง 5 เดือนแรกปีนี้ เดินหน้ากระตุ้นตลาดคนไทยดึงเที่ยวเพิ่ม. สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2566, จาก <https://mgronline.com/>
- วรเดช จันทรศร. (2556). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ: กรุงเทพฯ. พริกหวานกราฟฟิค
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). รายงานศึกษาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2566, จาก <https://secretary.mots.go.th/>